

מסורת הש"ס

(א) ד"צ קל"ג; (ב) [לעיל י: כ]; וס"י ועמ"ס ספ"ד על הגליון מגיב: טו: י; (ג) וצ"ל וכל וכל העמיק מוס' ב"ב כ' ד"ה אכפיה ור"א בשאלות פרשה וילא ס' כח; (ד) וצ"ב פח; (ה) [ע"י מוס' ב"ק פט: ד"ה אמר]; (ו) יצמות פ"ג, יא [שם אה]; (ז) ב"מ יח; יצמות בט: מג: לקמן פט: סנהדרין כח: [ע"ש ול"ע, ט] [יצמות קח]; (י) וצ"ל בשבטה ור"א דרש"י ב"מ יח; ד"ה ואל; (יא) [ומ"כ אמר פ"ר א], (יב) [לקמן קב. וע"י עוד בתוס' לקמן קט. ד"ה משנן].

מוסף רש"י

לא תהיו בעבורי אחסנתא. מקום שמעבר האל נתלה מן החלו לה, ואפילו להרבות לבשר ולמעט לאחד (רשב"ם ב"ב קל"ג). ואמר רב פפא כחורה בגין דברין. הלא כל שקלי יורש כחורה בגין דכרין, אלא בני הכשרה נוטלין כחורה אמון והשאר חולקין בשוה (רבנן אבא). לא אונן. און אניתם חל עליו לאסור אכילה קדשים (ב"מ יח). אם מתה אשתו נאמר בקדשה מתמת אניתם (סנהדרין כח). ולא מיטמא לה. אם כהן הוא דכתיב כי אם לשאר, והיטו אשתו, והיא לא שאר, הוא, דלא בלו עדיו ליד קירוב כשר (ב"מ יח). וכן היא לא אוננת. להיות אסור בקדשים (רבנן אבא). אינה נאסרת בנאנית מיתה קדשים (סנהדרין כח). ולא מיטמאה לו. לא מוסר הכוה קאמר, דאין כהנת מוחזקת על הטומאה, דכתיב אלא אינה וקוקא לטמא לו, לא כהנת ולא שפאלית, שמהו להטמאן בשבטת מתי מלטה האמורה בפסכה, דכתיב לה יעמא, ויטאל לה יעמא מלטה ואם לא לזה מעמאלם אותו בעל כהנו, ומעשה ביוסף הכהן כו' בתורת הכהנים (ב"מ יח. ובעי"ו לקמן פ"ג). אינה צריכה להטמאן גו, ולאו דוקא נקט ולא מיטמאה דאף כהנת אסור לא מיטמא על הטומאה, אלא אידי דנקט לא אוננת דלמאן ליה, נקט ולא מיטמאה, דבעי למיתני תרתי בדריה ונדריה, כך שמעתי, ולו נראה שחכמינו בגון כהנא, שישאלים מזהירם על הטומאה מנינגלתם לא חלו מעמאלם יורש אותה דצ"ב (קול): והא לאו שאריו הוא (ב"מ יח. ובעי"ו לקמן פ"ג). מת הוא גובהה. ודעכנה לא מן הארסות מיתוקמא (רבנן סנ: וסנהדרין כח: וע"י לקמן פ"ג).

תוספות ר"ד

שאין שם אלא שתי כתובות צדומעצמות ושקלו יתר בגין דקמייתא כתובת בגי"ד כדי שיקפין ואמאי תנן לקמן בפ' מי שהיה נשוי ודף צא דאם אין שם מותר דיער על שתי כתובות אינן נוטלין כתובת בגי"ד אלא חולקין אותה בשוה וליטפין להא מלאת מעיקר תקנתא דכחב יתר על חולקיהון דעם אחורון: במקום דמיעקרא נחלה דאורייתא: לא תיקון בכהן במקום דמיעקרא נחלה דאורייתא משום נחלה דרבנן לא תיקון רבנן נחלה

ידועה לעקר נחלת חלוקת שהוא מן התורה הלכך כי איכא מותר דיער שיהלוקה בשוה נחלה שפטיא לי מוכרת כתובתה לאחרים יש להן כתובת בגין דכרין. מ"ט וזו אנסות. פי' היא מכרה כתובתה לאחרים בטובה הנאה שנותנים ממונם על הספק שאם תתאלמן או תתגרש יוכו הלקוחות בכתובתה אבל אם נחלה היא בעלה ויהלכך יש לה כתובת בגי"ד שהרי הבעל יורשה והיא כשטברה לא נסתלקה מכל תנאי כתובתה שלא נסתלקה בכל לב אלא וזו אנסות: מוחלת כתובתה לבעלה אין לה כתובת בגי"ד מאי טעמא אחורי. חללא אנסות ובכל לב נותנה לו ואין הבעל יורשה שירוש עכשיו גם הוא לבדי שכבר נחלה לו אפילו מהיים וא"צ עכשיו ליורשה הלכך אין לה כבגי"ד מכאן מוכח שראובן שאמר לשמעון קנה ממני בסודר שאחן לקי חפץ פי' אם ירצה שמעון למחול מוחל (והרב) אומר אם ירצה למחול א"י למחול והפסיד ללוי מה שגוי בשבילו ואינו דומה זה לזה ואין ללמוד זה מזה) ולא אמרין זכותא דלוי הוא

חזא. רב פפא דלא ניחא ליה ליהודה למיעל: **וכ"ש מצרא לנרסא.**

והכל איבעורי אחסנתא הוא שזה כותב לבנו מה שהיה ראוי להוריש לבניו: **דא"ר יוחנן.** לעיל [נב]: שיקפון אדם ויתן לבנו ויליף לה מקרא:

לעשויה נמי. בתמיה: **מעלאי ידיי היינו עשויו.** כניסתי עמך וזה

עשוי שרצה לפסוק בשביל כבודי:

אכפיה. רב פפא ליהודה דבדרים:

ועל: **סבר איהו.** אבא סוראם האי

דשתיק יהודה מרתא רתא שאין

הנדוניא הוגנת בעיניו: **אי מינאי ידי.**

אם נטלת ממני ענה: או אין לה.

מי אמרין כיון דמכרה לבעלה פקעה

לה תורת ירושת אביה מלהוריש

נדוניא שלו לבני במו שהרי מכרתה

ואין כל הירושה בלא מעשיו אלא

מכח הבעל ויחלקו כל בניו בשוה:

בני ב' נשיו: **וסיבצי לך מוחלת.**

שאוה דבר מזוי מן המכר ואי משום

דלא מטא הנאה ליה מכל מקום

פקעה זכותא בחייה: **השאר מוכרה**

מעביא לי. כלומר מי סברה דמשום

הנאה דמטא ליה מוסק אדעתאי

דפקעה זכותא: **השאר מוכרה.**

דלמטה היא סלקא אדעתאי דפקעה

זכותא ומיבציא לי כל שכן מוחלת דלא

אנוסה: **מחו לה מאה עובלי עובולא.**

מכין אותה מאה מכות בלצועה

שבראשה כחול כמין משקולת קטנה

שמהה עובולא: **מוכרה כפוצתה**

לחורים. כפוצת הנאה שאם נתארמלה

או נתגרשה יטולה לקוחות ואם מתה

ירשנה בעלה ונתנה וירשה עמה:

יש לבניה כפוצת בניו דכרין. דהא

כי לא זכינה נמי ירית לה בעל ותקון

לה רבנן השתא נמי לבני בעל כפוצתה

לא פקעה זכותא. ואי משום דהוקל

בעיניה למוכרה ולהפסיד את בנייה

אם נתארמלה או נתגרשה וזו אנסות

שהוצרכה לס: **אחולי אחילתא.**

ונקל בעיניה להפסיד בניה מכתובתה

חנס: **מוכרה לבעלה.** נמי טובת

הנאה בעלמא דבר מועט שהרי אם

מתה יורשה ואינו לוקח ממנה אלא

שום מה הוא לא תגבה והרי לא

מת וצא ליד ירושה הלכך כמוכרת

לחורים דמי: או **כמוחלת לבעלה**

דמי. הואיל וצדו הכחונה

והוקל בעיניה להסתלק: **אין יורשין**

של זו. משנה היא ציצמות האשה

שהלך בעלה למדינת הים ואמר לה

עד אחד מת צעליך והמירוה לינא

ווישאת ואחר כך צא בעלה תלא

מזה ומזה ואין לה כתובה לא מזה

ולא מזה ואם מתה אין יורשין של זה

זה גנים שיש לה מזה ומזה יורשין

כתובתה: **והיונן בה כפוצתה מאי**

עבידסה. הא אמרת אין לה כתובה:

ואמר רב פפא כפוצת בניו דכרין.

והכי קאמר מתה היא בחיי שניהם

וירשה הם אין גנים שיש לה מזה

ומזה נוטלין כתובת אמון כבניו דכרין

כשבזין לחלוק כנסכי אביהם אלא

חולקין צויה: **ואמאי.** כיון דלמרין

דלא דייקא שפיר שמת בעלה מקמי

תחת כתובתה וסבר למימר תחת מנה

מאמים שמקנו לה חכמים: **סנינא.** אני

שונה שאין לארוסה שמהה משפט

כתובה דהיינו קבורה: **לא אונן.**

ליאסר בקדשים: **ולא מיטמא** לה. אם

כהן הוא דלאו שארו היא: **ולא מיטמאה**

לו. אינה מיטמאה לו. אינה חייבת

ליטמאן אלא פטירה דלאו אסר

ירשת הבעל עד שתכנס לחופה או

שמום⁽⁶⁾ דאמר ליה שמואל לרב יהודה

אפילו מברא בישא לברא טבא דלא ידיעא

מברא טבא דלא ידיעא מאי

זרעא נפיק מיניה וכל שכן מברא לברתא

האי נמי תקנתא דרבנן היא דאמר רבי

יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי אמר ליה

יה"מ מדעתיה לעשויה נמי א"ל אטו מי

קאמינא לך דעול ועשייה עול ולא תעשייה

קאמינא אמר ליה מעלאי ידיי היינו עשייה

אכפיה⁽⁷⁾ ועול אישתיק ויחב סבר⁽⁸⁾ ההוא

מירתח רתח כתביה לכל מאי דהוה ליה

לסוף אמר ליה השתא נמי לא מישתעי

מר חי דמר לא שביקי מידי לנפשאי

אמר ליה אי מינאי ידיי נמי דכתבת לא

ניחא לי א"ל השתא נמי אהדר בי א"ל

שוייה נפשך הדרנא לא קאמינא בעא

מיניה רב יימר סבא מרב נחמן מכרה

כתובתה לבעלה יש לה כתובת בגין

דכרין או אין לה כתובת בגין דכרין

אמר ליה השתא מוכרת קמיביעיא לי

דאביא למימר וזו אנסות דאמינא כמאן

דקא י' מחו לה מאה עובלי עובולא

מוחלת מיביעיא אמר רבא פשיטא לי

מוכרת כתובתה לאחרים יש לה כתובת

בגין דכרין א"ל רבא ותבעי לך מוחלת

אמר ליה השתא מוכרת קמיביעיא לי

דאביא למימר וזו אנסות דאמינא כמאן

דקא י' מחו לה מאה עובלי עובולא

מוחלת מיביעיא אמר רבא פשיטא לי

מוכרת כתובתה לאחרים דמי או

כתובתה לבעלה כמוכרת לאחרים

דמי או כתובתה לבעלה כמוכרת

לאחרים דמי מחיב רב אידי בר אבין

י' מתה אין יורשין של זה ואין יורשין של זה

וירשין כתובתה והיוינן בה⁽⁹⁾ כתובתה מאי

עבדתה ואמר רב פפא יכתובת בגין

דכרין ואמאי הכא נמי לימא יצר

אנסה התם קנסא הוא דקנסוה רבנן

יחב רבין בר חנינא קמיה דרב

חמדא ויחב וקאמר משמיה דרבי

אלעזר מוחלת כתובתה לבעלה אין

לה מוזנות אמר ליה אי לאו דקאמרת לי

משמיה דגברא רבא הוה אמינא לך

י' משיב רעה תחת טובה לא תמוש

רעה תחת טובה לא תמוש רעה מביתו

יחב ר"נ ועולא ואבימי בר פפי ויחב ר"ח

ר"ח ב"א גבייהו אתא היא ולא מיטמאה

לו י' מתה אינו יורשה י' מתה הוא גובה

כתובתה מעמא דמת הוא י'אה מתה

היא אין לה כתובה מאי טעמא אמר רב

הושעיא שאין אני קורא בה⁽¹⁰⁾ לבשתנשאי

לאחר תמלי מה שכתוב ליכי כי אתא רבין

אמר ריש לקיש ארוסה שמתה אין לה

כתובה אמר להו אביי זילו אמרי ליה

שקילא

בכתובתה קיים הוא: יחב רבין ב"ח קמי' דר"ח

ויחב וקאמר משמיה דר"א מוחלת כתובתה

לבעלה אין לה מוזנות. פי' מן היתומים

באלמנות דכמאן דביא לכתובתה דמיא

הואיל ותנאי כתובה ככתובה ואמרי' לקמן

דחובעת כתובתה מן היתומים א"ל מוזנות:

א"ל אי לאו דקאמרת לי משמיה דגברא

רבא הוה אמיתא דמיב רעה תחת טובה לא

תמוש רעה מביתו יחב ר"נ ועולא ואבימי

בר פפי ויחב ר"ח ב"א גבייהו אתא היא

גברא דשכיב ארוסתו א"ל ויל קבור או

הב לה כתובה. פי' שיש כתובה לארוסה

א"ל ר"ח ב"א תנינא. פי' המורה ברייתא

אני שונה דאיכא למשמע מינה שאינו

חייב בקבורה של ארוסתו דמי ר"ח ב"א

אשתו ארוסה לא און לאסור עצמו

במכשור הקל דכתיב לא אכלתי באוני

ממנו. ואין אנינות אלא יום א' כדגמרי' במועד

קטן ומואחיתה כיום מר ובשעה שמתו

מוטל לפניו: ולא מטמא לה. פי' אם הוא

כהן דכהן אינו מטמא אלא ב' מת מצוה

האמורים ב' כהנים ושאריו הוא א' מהן.

דכתיב לה י' אם

הוא כהן דכהן אינו מטמא אלא ב' מת מצוה

האמורים ב' כהנים ושאריו הוא א' מהן

דכתיב לה י' אם הוא כהן דכהן אינו מטמא

אלא ב' מת מצוה וארוסתו אינה שאריו

כי היא לא אוננת ולא מיטמאה לו. פי' אם

נערה שנתפתתה פרק רביעי בתובות

נג.

השתא נמי אהדר בי. אע"ג דהן הן דברים הנקנים

באמירה⁽¹¹⁾ היינו היכל דעמדו וקדשו והכל כשרלה

לחזור עדיין לא קדשו אי נמי הכא כצר קידשו

[וקדש] לכן ואח"כ כמז ולא אמרין הן הן דברים הנקנים

באמירה אלא כשקידשו אחר כך: **ותבעי**

לך מוחלת. נראה לר"י לפסד דהוה לך

למנעט בעיימך כמוחלת דשכיח טפי כדפירש

כדפירש וסיק השתא מוכרת דליכא למימר

וזי אנסות אפ"ה דעמי נוטה לומר הואיל

ומכרה הפסקדה מוחלת מיציעא דפשיטא

דלית לה כתובת בגין דכרין וכה"ג פ"ח

שזיליה המנעט (שבת דף נה:) גבי ניגט כדני

טורטו: **שאין אני קורא בה לבשתנשאי**

לאחר תמלי מה שכתוב ליכי. והא דתניא

לעיל (דף מז:) קבורתה תחת כתובתה היינו

נדוניית כתובתה והיינו דוקא נשואה שהיא

יורש נדונייתה ומיניו שנקראת נדוניא

כתובה כדאמר לעיל (דף מח:) כנסה עמו

ללון אע"פ שכתובתה לא נכנסה בעלה

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו

ואם כתובתה לא נכנסה עמו לא נכנסה עמו